

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

a kiadónálban átvéve:	
Egész évre	16 kan.
Hogyadéva	6
Tulajdoni hához hozva:	
Egész évre	20 kan.
Hogyadéva	6
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kan.
Hogyadéva	6

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Kiadónál minden nap a hotél és
később utáni napok hivatalos
Előfizetés és kiadónál:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2
A kiadónál kint tartó visszadának
vagy megrendezés nem vállalunk.
Kiadónál és hirdetésnek a
kiadónál hivatalos intéseidék.
Nagyvárad aug. 23. 1903.

NAGYVÁRAD aug. 22.

Magyar szőlősgazdák Nagyváradon.

Sirva vigadt a magyar hajdanában, mert jól esett, ha volt vigasztalója: tőkén termett, becsületes bora.

Ma a helyett felsőhajtunk szendén, hogy nem boldog a magyar és a vidadás netovábbja az elotlogatott gázlámpákban s csöndes alvók lefüggönyözött ablakainak barátságos megkopogtatásában áll.

Nem csoda: a bor tüzeből nem maradt semmi, csak a gőze. Nem üditő ital többé a bor, a mi volt őseink idejében, hanem csak kábító szesz. Ahhoz pedig elég az is, a mi a pinczéből kerül ki; a hegyi borok után leszallunk a homokra, majd onnét is alább, az Engeléék pinczéjébe.

És ekközben fönt, a hajdan szőlő-koszoruzta hegyeken lassankint elhalt a szőlőmunkások dala, a szüretelők vig tréfálkozása. A hol elhalt a nóta, egyszer csak megvedlett a fehérleő pajta, szél köszöntött be ablakán, eső a fedelén — tönkre ment egy házikó és benne egy család.

Kevesebb egy házzal, több egy vityil-lóval, kevesebb egy jómódu családdal, több 5—6 koldussal.

A külföldön pedig Magyarországot nem Tokaj, hanem Engel és társai után kezdtek emlegetni. Ime a hajdan virágzó magyar bortermelés szomorú képe, a mit a statisztika úgy örökít meg, hogy 30 év előtt Magyarország volt a harmadik bortermelő állam Európában (előttünk csak

Francia- és Spanyolország állottak), ma pedig leszorultunk a kilencedik helyre. És a statisztika hozzáteszi, hogy ezzel párhuzamosan elértük szeszfogyasztás terén az első helyet; a magyar átlag sokkal több pálinkát iszik még az orosznál is.

Beülletett szőlőterületünk megfogyott, szőlősgazdáink nagy része koldusbotot faraghat az életadó venyigéből — de a pálinkát terjeszthetik, mint a ragályt Ungtól és Mármarostól lefelé szabadon.

Felbecsülhetlen országos csapás volt a magyar szőlőtermelés és borászat le hanyatlása, az egész országnak talpra kellett volna állani a helyreállítás nagy munkájában, kezdve a kormánytól le egészen a fogyasztókig.

A kormány tett is sokat a filloxera által elpusztított szőlők felújítása érdekében; tizenhét milliót költött eddig e célra; s hogy még sincs meg ez áldozatnak a kellő látszata, hogy a magyar szőlőművelés még mindig alatta marad hajdani színvonalának, annak oka az, hogy a mit a kormány egyik kezével adott, elvette a másikkal.

Kaptak szőlősgazdáink venyigét, az igaz. De egyuttal arról is gondoskodtak, hogy a venyigék termése valamiképp talpra ne állítsa az elszegényedett szőlősgazdát. Valósággal falat húztak a termelő és a fogyasztó közé, úgy hogy Magyarország népét a borivástól egészen elszoktatták. A szőlősgazda tovább nyomorgott, a pálinka-árendás nagyságos urrá lett.

Egyik csapás az olasz bor beözönlése, másik az egyenesen gyilkos adórendszer. Sehova a világon bortermelő állam olyan könnyelműen idegen bort be nem bocsá-

tott, mint mi az olaszt és sehol a világon a bort olyan magas adóval nem sújtják, mint nálunk. Még a saját használatra elfogyasztott bort is (a mi pedig külföldön adómentes) magas adó sújtja. Ugy hogy most előáll a következő fonák helyzet: van szőlőm s annak termését magam akarom élvezni. Ha mint szőlőt fogyasztom, szabadon tehetem. De a mint még több tőkét és munkaerőt fordítva reája, bort sajtolok belőle: jön az állam és adót vet rá, jön a város és 20%-ot megint rám sóz és ha kimérem a bort, akkor még harmadszor is adót kérnek.

Mindezt a sokféle adót a fogyasztó fizetné, ha fizetné végeredményben. De a legvégső eredmény mégis csak az, hogy a vagyonosság nem emelkedik az adószázalék arányában, a drága bort senki sem veszi úgy, mint az olcsót — marad tehát a bor a termelő nyakán, a ki fizeti az adót a bor után, a föld után, fizeti a munkást — és nem kap érte semmit.

Ilyen körülmények közt nem maradt más hátra, mint hogy a szőlősgazdák is a modern gazdasági élet fejlesztésének legerősebb fegyveréhez nyuljanak: szövetkezetbe tömörüljenek. Így jött létre a Magyar Szőlősgazdák Országos Szövetkezete, mely ma Nagyváradon első gyűlését tartja.

Üdvözljük a szőlősgazdákat Szent László városában!

Azt tartja a rege, hogy mikor a tatárok Nagy Lajos alatt Magyarországra törtek, Nagyváradról jött a szabadító: Szent László. Erczlovára zökkenve, egy ugrás a Kálvária és kilencz a Királyhágó, egy éjszaka a csüggedt magyar sereg élére

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZAJA.

Megesküdtem . . . *

Irta: Dutka Akos.

Megesküdtem, hogy elkerüllek
S felőled már nem álmodom
S látod megint eljöttem — Édes! . . .
Nem győzhetek a vágyamon.

Hisz nincs erőm elbujva tőled
Rimekbe róni lelkemet
Sóvárgó, lázas vágyaimmal
Megalkudnom lásd nem lehet, —

Hiszzen ha csak neved kiejtik
S mondják: ma láttak itt vagy ott, —
Kisuhanok az utcára én is
S önkénytelen már ott vagyok . . .

* Mutató a szerző most megjelenő kötetéből.

Ott . . . ott, a hol sétálni láttak
Az utakon . . . a tereken —
Sóvárgó, sejtő epedéssel
A nyomodat keresgetem.

Az éj meg itt lel ablakodnál,
Csakhogy egy perczre lássalak
A mint a fény a függönyödre
Kirajzolja az árnyadat . . .

S aztán megyek már esküdözve,
Hogy én utolszor voltam ott
S nyitott szemmel álmodva rólad
Várom megint a holnapot.

Csak egyetlen jó nap . . .

Irta: E. Burroves.

Meleg szeptemberi szellő rezgettette meg
a fák lombjait, az ég mosolygó kékje felhőtlen

nül tekintett le az erdőre, és a kis nyulacska, amely eddig csendesen bámulta azt a mozdulatlan leányt, aki merengve ült egy fa törzsén — rémülten ugrott meg a közelgő nehéz lépések hallatára.

De a leány nem mozdult, fák lombjain keresztül elláthatott a kék tengerig, a bódító virágillat pedig annyira elálmosította, hogy lehnyta szeméit. Talán valami kellemeset álmodott, mert az arcán szelid mosoly játszott és a férfi, aki ezalatt a kerítéshez ért, a puszkájára támaszkodva tekintett reá.

Szemben vele egy nagy fehér táblán fekete betűkkel ezt az intést olvasta:

— Idegeneknek törvényileg el van tiltva az átjárás.

Ennek elolvasása után ismét a leányra nézett, a sötétzöld háttértől feltűnően elütött a vöröses aranyos haj, és a férfinak minden vágya az volt, hogy arcát is szemügyre vehesse, e perczben a puszkája megsiklott, el-

Iskolai idényre

leány és fiu fehérneműek bármely intézet előírása szerint, mérték után is.

Továbbá carlsbadi cipők, csizmák, galocsnik, kalapok, sapkák, ingek, galérok, közelők, lábravalók, nyakkendők, keztyűk, harisnyák, zsebkendők, inggombok, pénztárczák, fésűk, kefék, szappanok, esőrenyők, utazó-bőröndök, téli alsó ingek, nadrágok, gamáslik, törülközők, madráczok, szalmazsákok, ágy- és paplanlepedők, gyapju takarók, chiffonok, vásznak, crettonok, barcettek, belésárúk stb. **feltűnő olcsó árak mellett.** 9

Keresztény üzlet!

Telefonszám 76.

FÁBRY TESTVÉREK

nagy áruházában
Nagyvárad, Olaszi, Fő-utca.

állt s győzelemre vezette őket. Aztán el-
tűnt, visszatért a síri nyugalomba, de
átizzadva találtatott az ő teste.

Epp ilyen tatárjárással fenyeget a mo-
dern kor is. Gyilkos a fegyvere: az erő-
sebbnek versenye, gyilkolás a célja: a
gyengébbek szájától a kenyeret elragadni
s kalácsot készíteni belőle a gazdagok
számára. Neve: gazdasági háború.

Megöléssel fenyegeti ez a magyar
gazdákat, a magyar nemzet legfüggetle-
nebb osztályát; köztük a szőlősgazdákat
is. Nincs más mód, mint harcolni
ellene elkeseredetten, erőnk végső meg-
feszítésével.

Erre a gazdasági háboruban való bá-
tor és céltudatos védekezésre Szent László
városából fújják meg a riadót a magyar
szőlősgazdák. Magyaros vendégszeretet-
tel fogadjuk őket körünkben. Nagyvárad
képzett szőlősgazdái, élükön dr. *Molnár*
Imre elnökkel, résztvesznek mozgalmuk-
ban, támogatják, irányítják azt. A közön-
ség pedig igazi érdeklődéssel kíséri fon-
tos tanácskozásukat s szívből óhajtjuk
mindannyian, vajha vezetne a nagyvárad
mozgalom ismét oda, a hova a régi ta-
tár-veszedelemkor vitt a nagyvárad i Ve-
zér: a győzelemhez!

Dr. K. A.

A római kérdés.

X. Pius pápa megválasztása alkalmával
ugy látszott, mintha bár csak egy igen kicsiny
lépéssel, de közelebb jutottunk volna a római kér-
dés megoldásához. Az olasz kormány katonái
tisztelgással fogadták az új pápa megválasz-
tásáról szóló hírt s a liberális lapok rögtön
reménykedni kezdtek, hogy a teljes kibékülés
létrejön — a pápa megalázkodása árán.

Ebből a várt megalázkodásból azonban
semmi sem lett, mire az olasz kormány kiadta
azt az ismert szerencsétlen rendeletét, melyben
a hatóságoknak megtiltotta, hogy az új pápa
megválasztása alkalmával tartott hálaadó isteni-
tisztelőt részt vegyenek.

Az ügyetlen rendelet nem maradt válasz
nélkül. Az *Osservatore Romano* erős cikk-

ben támadta legutóbb a kormányt. Kimutatta,
hogy XIII. Leo pápa a római kérdésben soha
sem engedett a jogos álláspontból. Főlemlítette,
hogy a konklávéra egybegyűlt bibornokok első
dolga volt tiltakozni a pápa világi uralmának
megszüntetése ellen, amely tiltakozást a Vati-
kánban akkreditált diplomáciai testületnek is
átnyújtottak. X. Pius politikája nem lehet más,
mint ennek folytatása. A cikk ezzel végződik:

»Olyan kormány, mely a holtat játszsza
akkor, mikor az egész világ által elismert és
üdvözölt X. Pius lép szent Péter trónjára, az
olyan kormány már halott.»

Ily körülmények között a kiegyezés mesz-
szebb van, mint volt valaha.

A hivatalos lap Szent István napjáról.

A Budapesti Közlöny ekként emlékezik meg
Szent István napjáról:

»Szent István napja valódi magyar nem-
zeti ünnep, a melynek forrása a nemzet lelké-
ből fakad, táplálékát pedig annak szíve lükte-
téséből meríti. Mert legyen bár hálánk és csodá-
latunk még oly nagy első királyunk emléke
iránt, a miért nemzetét az európai népek so-
rába emelte és annak egyházi, mint állami
szervezetét bámulatos bölcseséggel megalkotta:
hálánk és csodálatunk nem fejezi ki hiven an-
nak az érzésnek a bensőségét és mélységét, a
mely Szent István napján megmozdítja a nem-
zet tagjainak százazreit, akik minden fontolga-
tás nélkül, csupán szívükre hallgatva, zarándo-
kolnak fel az ország fővárosába, hogy rajongás-
szerű áhitattal vegyenek részt a Szent Jób, a
nemzet eme szent ereklyéje körülhordozásának
ünnepében és lerójják kegyelettel teljes haza-
fui kötelességüket.

Es bár fényes és magasztos ez ünnep
minden évben, ezuttal még sokkalta fényesebbé
és magasztosabbá tette azt Felsőes Királyunk
legmagasabb jelenléte, aki vallásos áhitattal
osztott hű nemzetének ünnepében és buzgó
áhitattal csatlakozott az ezrek kebeléből fel-
szakadó könyörgésekhez és fohászokhoz: »Bol-
dogasszony Anyánk!«

A horvát zavargások és a külföld.

Egyszer látjuk hasznát annak, hogy a
külföld Magyarországot mint államot nem ismeri:
most, mikor a horvát zavargásokkal
Ausztria számláját terheli meg.

Az összes külföldi lapok — élükön persze
a francziákkal — alapos információk szerint
ugy írják meg a zapresicsi esetet, hogy a
császár 73. születésnapján mintegy ezer pa-
raszt véres tüntetést rendezett a zapresicsi
állomásra kitűzött osztrák lobogó ellen.

Enyit értünk el 1867 és 1868 szomoru
emlékü nagylelkűségeivel. A horvátoknak auto-
nómiát adtunk — s hálából letépik a zász-
lónkat. S az osztrák kiegyezés után 36 évvel
még a magyar lobogót is osztráknak nézi a
külföld!

Jól volnánk már, ha a horvátok csak-
ugyan az osztrák zászló ellen dühöngenének.

Es azért Tisza István meg az ó-liberá-
lisok még mindig a mellett vannak, hogy ma-
radjon minden a régiben.

A politikai válság.

A politikai világ érdeklődése természetese-
sen a királyi kihallgatások felé fordul, melyek-
től várja a nemzet a súlyos politikai válság
megoldását. Természetes, hogy a királyi audien-
ciáról — eltekintve a külsőségektől —
semmi pozitív értesülés nem szivároghat ki,
legfeljebb majd csak a válság megoldása után,
de annyi már bizonyosnak látszik, hogy a
nemzeti engedmények, amelyek annyi remény-
séggel töltötték el a hazafiak kebelét, nagyon
le fognak szállani. Félő, hogy annyira le-
szállanak, hogy a kibontakozás sikerét kétség
teszik.

Legujabb értesüléseink a válságról a kö-
vetkezők:

Miért nem tartott értekezletet a kormánypárt?

A kormánypárt a közvélemény erőteljes
megnyilatkozása dacára nem tartott értekez-
letet; pedig megvolt az erős szándék az ér-
tekezlet egybehívására és noha akkoriban fé-
lig-meddig czáfolták, mégis igaz volt, hogy a
párt négy előkelő tagja már foglalkozott is az
értekezlet egybehívásának tervével, még pedig
nem holmi fesztelen beszélgetés közben, hanem
a lehető legkomolyabb formában.

Ez a négy férfi *Hieronymi* Károly, gróf
Andrássy Gyula, *Szentiványi* Arpad és *Ber-
zevichy* Albert az ő fesztelen beszélgetéseik
során már annyira voltak, hogy nemcsak az

sült, eldőrdült és a karjában szuró fájdalmat
érezte.

A leány felugrott helyéről.

— Mi történt? . . . kiáltott fel ijedten —
ön megsérült.

Gaunt — a megszólított — megkísérelte
mosolyogva válaszolni, de a vér csurgott a ru-
hája ujjából, a puská pedig a földön hevert
előtte.

— Nincs semmi nagy baj — szólott, de
azért felszisszent. — Csak azt sajnálom, hogy
ügyetlenségemmel önt megijesztettem. Sze-
rencse, hogy csak bennem történt kár. Ez se
nagy baj, csontot nem ért a golyó, csakis a
hus sérült meg.

Beszéd közben felgyűrte a kabátja uj-
ját s a leány részvétellel vegyes figyelemmel ki-
sérte őt.

— De borzasztóan vérezik — kiáltott fel
és előhúzott a zsebéből egy jókora zsebkendőt.
— Megengedi, hogy bekötsem, értek
ehhez a mesterséghez, a vézést el kell ál-
litani.

Gaunt felnézett a leányra. A leány alig
volt több, mint gyermek, a szemei színét nem
tudta kivenni, csak azt látta, hogy lágy te-
kintetű, sötét szemek, az arcza olyan rózsás
volt, mint egy jól megérett őszi barack.

— Sajnálom, hogy fárasztá om kell —
szólott végre — de nagyon hálás leszek, ha
segíthet rajtam.

Azután figyelmesen végignézte a leány
működését, a fehér, vékony, jég hideg ujjak
egy pár perc alatt művésziességek beakasztották a
sebet.

— Ugy-e, hogy nagyon megijedt? — kér-
dezte tőle.

A leány mosolygott.

— Első perczen igen — vallotta be szé-
gyenkezve — de hát olyan váratlanul is jött.
Mihelyt csak teheti, mossa jól ki a sebet és
köttesse be újra. Ugy-e, megteszi?

— Hogyan! — felelte Gaunt. — Ugy lát-
szik, hogy maga nagyon ért az ilyesmihez?

— Oh, nem nagyon, csak éppen egy ki-
csit, — odafenn sokszor láttam.

Fejével arra mutatott, ahol sűrű, nagy fák
között egy sötét ködület látszott ki.

Gaunt zavart mosolylyal nézett reá.

— Miért ott? — kérdezte.

— Hat nem tudja? — Hisz az — Nordach
on Mendip — az a hely, ahol a sorvadást a
levegő kurával gyógyítják. Es én ott lakom.

A férfi ámulva nézett fel reá. Lehetetlen
hogy ennek a leánynak erre a kurára lenne
szüksége, hiszen olyan ép, olyan viruló . . .

— Akkor . . . maga . . . is? — kezdte.

— Igen, én is a betegek közé tartozom —
felelte egyszerűen. — Miért csodálkozik ezen
annyira?

— Mert . . . — kezdte el a férfi, de nem
tudta befejezni; félt, hogy szavai bántólag fog-
nak a leányra hatni.

— Azt találja, hogy nem látszik rajtam?
A látszat nagyon gyakran csal. Nem mond-
hatná meg hány óra van? Haza kellene
mennem.

— Félítzenkedő, — felelte a férfi, ép kezé-
vel kihúzza zsebéből az óráját. — Ha megen-
gedi, elkísérem, most már ugyse vadászhatok
többet.

A leány beleegyező szavára megindultak.
A reggel leesett eső szétverte a port utjokon,
itt-ott nyulacskák szaladtak el lépteik neszére,
a távolból pedig el-elhozta a szellő a tenger
sós páráját. Gaunt figyelemmel vizsgálta társ-
nőjét. Oly szép és fiatal volt a leány, hogy
Gauntot megmagyarázhatatlan fájdalom fogta el,
ha arra gondolt, hogy benne van a halálos be-
tegség magva. O a nagyvilági emberek közé
tartozott, de dacára 30 életévének, még soha
nő így nem hatott reá, mint ez az alig kifejlett
bajos gyermek. Még nem volt szerelmes soha,
éppen ezért nem értette meg, mi vonzza őt
ehhez a bájos ismeretlenhez.

E perczen egy lovaglő nő tűnt fel előtük.
Elegáns karcsu alakja ritmikusan alkalmazko-
dott a lóhoz, azután egy utkanyarulatnál eltűnt
előtük.

A leány fájdalmasan sóhajtott fel.

— Szokott lovagolni? — kérdezte Gaunt,
aki észrevette, hogy a leány leirhatatlan sóvár-
gással bámult a lovasnőre, ameddig csak
láthatták.

értekezlet idejével, de tárgyával is foglalkoztak, mikor a hazának egyik bölcse közbelépet és elmondta nekik, hogy nem jó lesz értekezletet tartani, mert baj származhatnék belőle.

A felfogás az volt, hogy a kormánypártnak nem szabad semmiféle előzetes programot megállapítania, hacsak nem akarja magát annak a veszélynek kiténi, hogy ismét olyan embert töltenek a nyakába, aki a pártnak nem kell. Ha bármi erős vagy bármi gyenge programot adnak, a felülről designált esetleg kelletlen ember egyszerűen azt mondja, hogy ez az ő programja és akkor köve vannak és el kell fogadni a kelletlen urat is új gazdának.

A haza bölcse egyenesen felhozakodott Lukács László nevével és ez hatott; rögtön elejtették az értekezlet tervét és feláldozták az ügy érdekét a személyes oldalnak. A párt inkább magára veszi az odiumot, hogy nem képes programot adni, semhogy lemondana a személyes oldal befolyásáról. Ujabban ismét felmerült az értekezlet eszméje, de azt hiszik, hogy nagyon különös és kényszerítő körülménynek kell közbejönnie, hogy tényleg meg is tartsák.

Goluchovski a kaszinóban.

A válság teljes kiélesedését jelenti, hogy gróf Goluchovski Agenor külügyminiszter tegnap váratlanul Budapestre érkezett. A nyugati pályaudvaron jött meg. Kiséretében a külügyminisztérium egy fogalmazója volt, aki most mellette a titkárát helyettesíti.

Goluchovski megérkezése után a podgyászát a Hungáriai-szállóba küldte, maga pedig nyomban a *Nemzeti Kaszinóba* hajtatott.

— Megjöttem, mert itt az uralkodó! — magyarázta a császári és királyi ház külügyminisztere a szalonban egybegyűlt társaságnak, amelyben — hir szerint — ott voltak gróf Andrássy Gyula, Kubinyi Géza, gróf Tisza István, Nagy Ferencz a »vezetők« közül s körülöttük majdnem valamennyi »kaszinópárti« politikus.

A külügyminiszter kezét fogott ez egész társasággal. Néhány perczig maradt köztük, aztán félrevonult a társaság több tagjával. Allitól gróf Andrássy Gyulával és gróf Szápáry Gyulával beszélt leghosszasabban. A tegnapi kihallgatás s a mai kihallgatás két expnált alakjával.

Lukács László miniszterelnöksége.

A mostan Budapesten folyó kihallgatásoknak eredetileg nem az volt a céljuk, hogy a király tájékoztatást szerezzen magának a jövő miniszterelnök személye iránt, mert ezzel már Ischlben tisztában volt, hanem inkább az, hogy a király képet alkothasson magának, hogy mi az a minimum, amit az új miniszterelnöknek utjára kell adni, illetőleg, hogy mi legyen a majd csak ezután folytatandó katonai tanácskozások anyaga.

A király előre designált miniszterelnöke Lukács László pénzügyminiszter. Ami azonban Ischlben már eldöntött dolog volt, az Budapesten ismét megingott. A király már az első kihallgatás során észlelte, hogy a kormánypárt nem nagyon huzódik Lukács mellé és kétséssé vált a korona előtt, vajjon megbízottja meg fogja-e kapni a szükséges többséget? Ez okozta, hogy az eredeti sorrendet megváltoztatták és Lukács Lászlót soron kívül ma délelőt 11 órára hívták kihallgatásra.

Lukács maga is megerősítette a többiek nézetét, hogy ő nem éppen a legkedveltebb ember a pártnak és azt hiszi, hogy csak akkor tudna kabinetet alakítani és rendet csinálni, ha több engedményt hozna, mint akár Apponyi akár Wekerle, akár Csáky. Lehet, hogy a kihallgatásoknak ezentúl kettős célja lesz: információ az ügy és a személy iránt; de ma is biztosra veszik, hogy Lukács a jövő héten mint utolsó újra kihallgatásra kerül és meg fogja kapni a megbízást a kabinetalakításra, amint ezt legfelsőbb helyen eredetileg tervezték.

Az ellenzék leszerel?

Fővárosi tudósítónktól vesszük a következő értesítést:

A királynál való kihallgatás után tegnap délután Apponyi Albert gróf tanácskozott Olay Lajos, Bartha Odön, Fáy István és Polonyi Géza képviselőkkel.

Apponyi előadta, hogy a király hallani sem akar a magyar vezényleti nyelvről s kifejtette, hogy a tovább huzódó, sőt mindinkább élesedő ellentétek a király és a nemzet között nagy veszedelemmel fenyegetik úgy a dinasztiaát, mint Magyarországot.

Az ellenzéki politikusokra nagy hatással volt Apponyi Albert gróf komor jövődölése s megfontolás tárgyává tették, midőn Apponyi

arra kérte őket, hogy mentsék ki a hazát és ne követeljék feltétlenül a magyar vezényleti nyelvet!

A négy ellenzéki politikus abban állapodott meg, hogy miután az országot nem lehet tovább a jelenlegi helyzetben sinyleni hagyni, további megfontolás tárgyává fogják tenni, hogy leszerelhet-e az ellenzék a magyar vezényszó kivívása nélkül is?

E tanácskozás után Apponyi Eberhardra utazott.

A mai kihallgatások.

Főhivatalosan jelentik, hogy a király ma délelőt 11 órakor fogadta Lukács László pénzügyminisztert.

Lukács után jelentkeznek kihallgatásra:

Wekerle Sándor, Hódossy Imre és Hieronymi Károly.

Udvari körökből kiszivárgott hírek szerint a kormányválság hétfőig elintézését fog nyerni. Addig ugyanis a király okvetlenül megbizza a kihallgatott politikusok egyikét a kabinetalakítással.

UJDONSAGOK.

A szőlősgazdák országos kongresszusa Nagyváradon.

Nagy jelentőségű értekezlet színhelye lesz ma, vasárnap Nagyvárad.

A számtalan bajokkal küzdő magyar szőlősgazdák összejönnek ez ország különböző részeiből, hogy a szőlőbirtokosok helyzetének javításán tanácskozzanak.

Ebből a célból alakult meg a Magyar Szőlősgazdák Országos Szövetsége, amely hivatva van a O. M. G. E. példájára országos akciót indítani a magyar bortermelés és szőlőművelés emelésére s a magyar borkivitel jóhírnevének visszaszerzésére.

Az értekezlet alkalmából a helyi bizottság is megalakul.

Az értekezlet programja a következő:

A magyar szőlősgazdák országos egyesülete Nagyváradon, f. évi augusztus 23 (vasárnap) reggeli 9 órakor a vármegyeház dísztermében tartja szőlészeti értekezletét.

Az értekezlet programja: 1. Elnöki megnyitó, tartja Bernáth Béla egyesületi alelnök. 2. Az egyesület munkaprogramja, ismerteti

— En? Nem, sohase lovagoltam és nem is fogok soha. Nem csináltam én soha semmit és nem is fogok. Hiszen nem is éltem eddig, csak vegetáltam.

A keserűség a leány hangjában megdőbentette a férfit. Egy pár ügyes kérdéssel kicsikarta tőle egész élettörténetét. A világfira — akinek mindene megvolt, amit csak valaha kívánt, — nagyon szomorúan hatott az egyszerű kis történet. A leány zsenge gyermekkorra óta árva volt; minthogy az átöröklött betegség csakhamar jelentkezett, nénye aki egyetlen rokona és gyámja volt egy személyben, elküldte ide, ahol a levegőkúra annyi csodás gyógyulásról tett tanúságot.

— Csak egyetlen egy jó napom lenne az életben — tette hozzá megcsukló hangon — akkor boldog lennék. Talán nem illő dolog, hogy így elpanaszokdátam magának mindent, talán ostobának fog tartani miatta, Damaris néni valóságos gonoszszágnak tartaná, oh de

már úgy meguntam őket is — az életemet is. — Ugy-e nem haragszik?

— Haragudni! — Hát miért? Csak arra gondoltam, hogy talán hatalmamban lesz azt az egy jó napot megszerezni magának. Reám bizná-e magát egy napra — akarja?

— Hát hogyné — szólott a leány örömmel — hiszen már most is úgy érzem, mintha évek óta ismerném.

— Meg aztán viszonzással is tartozom a mai jóságáért — folytatta a férfi. — Szeret kocsikázni?

— Oh nagyon! — felelte a leány ragyogó szemekkel, — amióta itt vagyok, legfeljebb kétszer kocsikáztam.

— Helyes, akkor a műsor egy része kocsizás lesz, azután ebéd, ezután — ha nem fárasztja — sétálunk egyet a réteken, végül teázás és hazahajtunk. — Igaz — de hiszen még a nevét sem tudom.

— A nevem Bruco Valerie, — de csak Val-nak szoktak nevezni, mert az egész név olyan nagyon hosszú.

— Az igaz. Akkor hát én is Val-nak nevezhetem ugy-e? Az én nevem Philip Tremayné, de engem is csak Phil-nek hívnak ugyanazon okból, amiért magát Val-nak. Nevezzen tehát maga is csak úgy. Tehát állapodjunk meg holnaputánban. Mindent elkövetek majd, hogy jó nap legyen.

— Legszebb napja lesz majd az életemnek, de most már sietnem kell, mert elkésem az ebédről.

— Akkor hát nem Isten vele, hanem a viszontlátásra, — szólott a férfi és pár perczig fogva tartotta a kis hideg kezét. — Tehát holnapután?

— Holnapután — felelte a leány és eltűnt a sűrű fák között.

— Örült vagyok! — szólott önmagának a férfi, amint hazafelé indult. — Jobb lenne bé-

Festék-, lack- és kenczekereskedés.

Csillag Ignác

Nagyvárad, Kossuth-utca (Mezey-ház.)

Telephon: 501. Vidéki megbízások pontosan eszközöltetnek.

A közelgő idényre van szerencsém a t. közönség b. figyelmét felhívni saját készítésű Sprit-borostyán lack festékemre, mely tükörfénye és gyors száradása által elismert legjobb, valamint más e szakba vágó cikkek legjobb és legolcsóbb beszerzési helye.

870
Ecsetek és kefék nagy raktára.

»Dőri«-féle művész- és vázlatfestékek egyedüli raktára.

dr. Drucker Jenő egyesületi igazgató. 3. Al-
láfoglalás a borítal-adó leszállítása tárgyában,
előadja dr. Drucker Jenő. 4. A viharágyzás
kérdése, előadja Raun Oszkár, az országos
meteorológiai intézet assistense. 5. Az agrár-
szőlőkölcson ügy reformja, előadja dr. Molnár
Imre. 6. A szőlőcsomagoló ládáról, ismerteti
Szabó Kálmán.

Értekezlet után a M. Sz. O. E.-nek hely-
béli tagjai megtartják az egyesület nagyvárad
bizottságának alakuló gyűlését. Ennek tárgya
elnök, két alelnök választása, a további teendők
megállapítása.

Déli 1 órakor társas ebéd. Délután 3 óra-
kor kirándulás a nagyvárad szőlők megtekinté-
sére.

Azon szőlőbirtokosok, akik a »Magyar
Szőlősgazdák Országos Egyesületének« nem
tagjai, felvétel iránti igényeiket előzetesen be-
terjeszthetik a helybeli hegyközségi elnök ur-
nál. Ugyazint lehet jelentkezni az értekezlet
folyamán az egyesületi igazgatónál.

Egyesülésben rejlik az erő!

Minden intelligens szőlőbirtokos legyen
tagja a Magyar Szőlősgazdák Országos Egye-
sületének!

Nagyvárad-Püspökfürdő-Féliczfürdő.

	Személyvonat							
	7.33	9.50	—	—	4.44	—	—	8.58
Nagyvárad áll.								
Nagyvárad- Vásártér ind.	7.20	9.31	11.42	2.08	4.37	6.28	8.54	
V.-Velenze >	7.34	9.47	11.58	2.24	4.53	6.44	9.10	
Rontó >	8.02	10.14	—	2.93	5.09	7.11	9.29	
Püspökfürdő >	8.07	10.19	—	2.44	5.14	7.14	9.30	
Féliczfürdő >	8.24	10.37	—	2.58	5.31	7.18	9.54	

Féliczfürdő-Püspökfürdő-Nagyvárad.

	Személyvonat							
	8.30	10.42	—	3.—	5.34	7.20	9.53	
Féliczfürdő ind.								
Rontó >	8.37	10.49	—	3.05	5.41	7.25	10.03	
Püsp. fürdő ind.	8.48	11.00	—	3.11	5.51	7.31	—	
V. Velenze >	9.04	11.16	12.00	3.27	6.08	7.47	10.13	
Nagyvárad- Vásártér érk.	9.22	11.34	12.16	3.45	6.24	8.05	10.30	
N.-várad áll. érk.	—	11.27	—	—	6.18	—	10.34	

Az indulási és érkezési adatok közép-európai
időre vonatkoznak. Az esteli 6 órától reggeli 5.59 per-
czig terjedő idő fekete számokkal van jelölve.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-
park) nyitva minden vasárnap és ünnepnap d. e. 10
órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr. Keddén és csü-
törtökön d. u. 3-6 óráig 20 kr. Más időben 50 kr.

kében hagynom azt a szegény gyermeket, ki
tudja, hogyan végződik majd az élete.

Egész napon át a fiatal leány arcza ki-
sértette, bármibe kezdett, ő volt előtte és
egy perczre se bírta elűzni magától az em-
lékét.

A távol Nordrachban pedig mélységes el-
ragadtatással gondolt rá a leány. Edes arczán
még jobban kigyultak a rózsák, szemeiben
még nagyobb lánggal lobogott a tűz, mikor az
elkövetkező napra gondolt, arra a napra, mely
az ő egyetlen jó napja lesz.

Egy pacsirta hangos énekszóval szállt fel
az ég felé, mikor a Gaunt kocsija megállott
és a férfi kutatólag nézett Nordrach felé. Pár
percz múlva a sűrűségből egy világos leány-
alak sietett feléje.

— Nem akartak elengedni, — szólott li-
hegye — de megszöktem. Ugy-e, nagyon hely-
telen volt tőlem? De nem tehetek róla, ők
nem éltek olyan egyhangu életet, mint én,
nem érthetik meg, mi az, mikor egyszer egy
jó nap áll előttünk.

— Mi pedig kihasználjuk ez a jó napot,
— szólott a férfi, amint besegítette őt a ko-
csiba és betakargatta a szép kék öltözetét —
aprés cела le déluge.

Pár percz múlva a széles országuton ha-
ladtak tovább.

* A villamos vasút még mindig kísért.
A nagyvárad villamos vasút létesítésének ügye,
tudvalevőleg megakadt, valószínűleg örökre; leg-
alább is kételkedünk abban, hogy a közúti vasút-
társaság építsen Nagyváradon villamos vasutat.
A vasút részére szükséges áramszolgáltatásra
ugyanis derekasan ráfizetett volna a város, ha
az utolsó órában észre nem veszik a fenyegető
veszedelmet. *Köszeghy* József városi főmérnök
terjedelmes jelentésben mutatja ki, hogy az
idegen szakértők számításai miben tévednek s
mily összeggel volna évtizedekre megkárosítva
a város. *Chatel* Vilmos és *Schlatter* Alfréd
szakértők, akiknek véleményével szintén foglal-
kozik a főmérnök jelentésében, most terjedel-
mes memorándumot küldtek Nagyvárad városá-
hoz, amelyben előbbi véleményeik védelmére
kelnek s czáfolni igyekeznek a főmérnök által
kihozott számításokat és az azok alapján ké-
szült véleményt. A beklódott memorándumot
tárzalni fogja a főmérnök meghallgatása után
a szakbizottság. Kár rá az idő. Nem egyéb ma
már a villamos ügye, hazajáró kísértetnél!

* Az iparoktatási bizottság ülése. Nagy-
várad város iparoktatási bizottsága augusztus
hó 26-án délután 4 órakor a városházán ülést
tart. Az ülés tárgya: tanárok választása.

* **Hazafiatlan tanár.** Bihar-Füredről sajná-
latos esetről értesít bennünket levelezőnk. Szent
István napján olyan hallatlan eset történt, amely
a legnagyobb fokban megbotránkozta a fürdő
közönséget, amely méltóképen óhajtott meg-
tűlni a nemzet első királyának Szent Istvánnak
emléknapján. Az intézők azonban ezt nem
vették figyelembe s nem gondoskodtak róla,
hogy az ottani gör. kath. kápolnában e napon
istentisztelet legyen. A botrány azonban délben,
a vendéglőben történt. Mikor a társaság helyet
foglalt a vendéglőben, s déli ebédhez készült,
a zenekar *Kölcsey* Hymnusát játszotta. Az
egész közönség felállott, csupán egy vendég:
dr. *Moczár* József nagyszalontai gymn. tanár
maradt ülve. A vendégek felszólították a derék
urat, hogy ha magyar állampolgár, álljon fel,
mikor a Hymnus hangjait hallja. A tanár ur
hetykén kijelentette, hogy magyar honpolgár,
de azért továbbra is ülve maradt. Ez a ki-
jelentés még jobban felháborította a jelenvol-
takat, akik *Moczár* urat kiutasították a fürdő-
ből. A hazafiatlan tanárnak nem volt mit
tenni, s a szakadó eső daczára azonnal távo-

zott. — Mint halljuk, dr. *Moczár* József már
évek óta tanár a nagyszalontai ev. ref. gym-
nasiumban. A miniszter nem régen vette be
az állami tanárok közé s a hivatalos esküt a
nagyvárad tankertületi főigazgató kezeibe tette
le. Mit szól a miniszter és mit szólnak a
nagyszalontai gymnasium intézői a derék ur
»hazafias« viselkedéséhez. A bihar-füredi lecke
még nem elég kemény annak az urnak az
eljárására.

* **Iparosok tanulmányútja.** Mindazon ipa-
rosokat, segédek és tanoncokat, akik a bu-
dapesti orsz. kiállítás megtekintése iránti óha-
jukat bejelentették, felkérjük, hogy a kedvez-
ményes utazáshoz szükséges igazolvány átvé-
tele és a csoportok beoszthatása czéljából a
kamaránál mielőbb jelentkezzenek. Nagyvárad,
1903. augusztus hó 22. A nagyvárad kereske-
delmi és iparkamara: *Huzella* Gyula, kir. ke-
resk. tanácsos, elnök. Dr. *Sarkadi* Lajos,
titkár.

* **Apró katonajelöltek.** A honvédelmi mi-
niszter értesítette Nagyvárad városát, hogy a
hadapród iskoláknál Nagyvárad város megüre-
zedett alapítványi helyeire 2-od sorban kije-
lőlt *Békési* Leó és *Nemes* József ifjak tekin-
tetbe nem vehetők, mivel a szabályszerű leg-
kiseb életkornál fiatalabbak. E szerint tehát
az első helyen jelöltek mellett a másodsorban
jelölt ifjak sorrendjét következőleg állapította
meg a miniszter: *Szöke* József, *Kopócsy* Endre,
Kemény Zsigmond és *Szabó* József.

* **A tűzoltóegylet** — él. A nagyvárad önk-
éntes tűzoltó egyesületéről alig hallani mostaná-
ban valamit, lefeljebb farsang végén, mikor
nagyvásárt tart, álarozos bál czimén. Pedig az
egyesület még létezik legalább ezt bizonyítja
egy beadvány, amelyet tegnap intézett Nagy-
várad városához *Mezey* Mihály főparancsnok.
A tűzoltók felszerelése közül a nyomótömlők jó
része megrongálódott s ezek helyett mintegy
500 méter cső beszerzését kéri. Legutóbb olcsó,
selejtes minőségű tömlőket vásárolt a város s
ezek nagyon hamar tönkrementek.

* **Nagyvárad katonák a trónörökös pa-
rancsnoksága alatt.** Katonai forrásból vesz-
szük a következő érdekes, Nagyvárad helyör-
ségére kiténtetésszámba menő hírt: A lippai
királygyakorlatok alkalmával a záró gyakorla-
tok kezdetén valószínűleg szeptember 5-én Ma-
gyarország trónjának várományosa, *Ferencz*
Ferdinánd főherceg, aki tábornagyi rangot
visel, veszi át a nagyvárad 17-ik hadosztály
parancsnokságát, melybe a nagyvárad 37-ik, a

— Milyen jó ön, — szólott a leány hálásan
— egy ilyen teljesen idegen, mint a milyen
én vagyok.

— Nem teljesen idegen, — szakította
félbe a férfi — hiszen tudja, hogy irgalmas cse-
lekedetet követett el velem. Elég kényelmesen
ül, Val?

— Nagyon köszönöm! Milyen gyönyörű
nap van!

A férfi mosolyogva gyönyörködött a leány
ragyogó arczában. Azután beszélgetni kezdtek.
A férfi elcsodálkozott az ártatlan, tapasztalat-
lan leány világnézetin. Művelt, kedves társalgó
volt és a férfi önkénytelenül is összehasonli-
totta őt azokkal a nőkkel, akikkel eddig dolga
volt. Ragyogó szemei és rózsás arcza annyira
elűtő volt azoktól a mesterségesen fenntartott
szépségektől. Es ekkor törzsürásként érte
az a gondolat, hogy ez a leány a halál tor-
kában van.

Haragosan üzte el magától ezeket az esz-
méket; ugy beszélgettek együtt, mint a régi
jóbarátok szoktak és mikor az ebéd és séta
után újra hazafelé vettek utjokat, mindketten
sajnálkozással gondoltak arra, hogy elmúlt fe-
lettük az egész nap. A nap leszálltával szél
keletkezett és egy kis eső is érte őket.

— Nem szabad meghülnie — szólott a
férfi és betakargatta őt egy pokrócza, — mert
ha meghül . . .

— Nos, ha meghülnék? Semmi különös
nem érhet, hiszen tudja, hogy . . . hogy . . .
ugyis . . .

Nem bírta befejezni a mondatot és halál-
sápadt lett.

— Mit, ugyis, édes? . . .

— Nem is tudom, miért félek most, mi-
kor már ugyis beleélttem magam a do-
logba, de olyan borzasztó ilyen fiatalon meg-
halni.

Fájdalmas jankiáltásként hagyták el a sza-
vak ajkait, a férfi összeszorította fogait.

— Edes kis Val — szólott halkán, azután
ő maga sem tudta, hogyan, de maghoz ölelte
ő, lehajolt hozzá és megcsókolta. — Nem ugy
van az, amint maga gondolja, — szólott vigasz-
talan. — Hiszen olyan bámulatos gyógyításo-
kat lehet manapság látni. Nem, nem lehet,
hogy elveszítsim magát, most, mikor már nem
tudok élni nélküle. Szeretem, Val — sze-
retem . . .

Szinte akaratlannal tette ezt a vallomást és
a leány felragyogó szemekkel, égő arczczal, de
szomorúan válaszolt:

— De teljesen reménytelen a dolog, az
orvosok lemondtak rólam. De azért volt egy jó
napom, ennek az emlékének nem vehetik el
tőlem.

A férfi szótlannul simogatta a leány lehaj-

debreczeni 39., az aradi 33. gyalogezredek s a csabai 101. gyalogezred fehértemplomi zászlóalja tartozik. A trónörökös most három éve, a Buziáson tartott királygyakorlatok alkalmával is személyesen vezette a nagyvárad 17-ik hadosztályt s a király ő Felsége akkor különös dicsérettel emlékezett meg vitéz katonáinkról. A dicséret bizonyára ezuttal sem fog elmaradni. A nagyvárad 17-ik hadosztályt tehát az idén is maga a trónörökös fogja vezetni a hadur elébe.

* **A hadapródiskola szükséglete.** A nagyvárad honvédhadapródiskola parancsnoksága árlejtést hirdet az 1903. szeptember 18-tól 1904. augusztus 18-ig szükséges tüzelő anyag szállítására. A versenytárgyalás szeptember 17-én lesz.

* **Derék kompánia.** *Fehérvári* Dezső nagyvárad volt bádógos mester, aki mellékesen uzsorázkodással is foglalkozott, tudvalevőleg már hónapok óta a kir. ügyészség vendége. Utóbb az is kiszült, hogy okirathamisítás is nyomja a lelkét Fehérvári Dezsőnek. Az uzsora váltókat egy nem létező egyén nevében perelte. Közjegyzői okiratot is állított ki s irt alá egy állítólag létező *Lindenfeld* (Lukács) Sándor szerelő. Most, mikor a bíróságnak szüksége volna erre a kompánistára, nem találják sehol. A Rendőri Közlönyben most országosan körözök, hamis közjegyzői okirat kiállításáért. A körözött *Lindenfeld* (Lukács) Sándor állítólag 29 éves, szerelő, vértési születésű, izraelita vallású. — Ertesülésünk szerint Fehérvári Dezső a híres *Fülöp* Izsák uzsorásnak is kompánistája volt, amennyiben ő és egy másik jómódu nagyvárad iparos adta a pénzt *Fülöp* Izsáknak. A másik iparos nevét majd később hozzuk nyilvánosságra.

* **Régi illemszabályok.** Egy 1540-ből származó német könyvből érdekes illemszabályokat olvasunk azok számára, kik uri asztalokhoz lakomára mennek. Az illemszabályok közül néhányat itt közlünk: Ha uri helyre mégy lakomázni, mindenekelőtt legyenek a kezeid és körmeid tiszták, de a tisztogatást nem az asztalnál kell elvégezned, hanem amikor magadban vagy. — Ha iszol, mind a két keziddel emeld föl a poharat és ne legyen olyan a kezéd, mint a kocsisé, mikor a kocsiját keni. — Továbbá ne köhögj bele a pohárba ha iszol és ne igyál ha még étel van a szádban, mint a marha, ne habzsolj az italt mint az ökör és ivás után töröld meg a szádát és az orrodát. — Ne rágd le a csontokat, mint a kutya és ne szivd ki a csontból a velőt. Az almát ne

tott fejét, rossz előérzetek, sötét sejtelmek ébredtek életre szívében.

Mikor megérkeztek oda, ahol a leány délelőtt felszállott hozzá a kocsiba, a férfi süttogva búcsuzott tőle:

— El fogok még jönni érte, akármit mondanak is az orvosok, nem fogom elveszíteni. Szeretem — Val . . .

Nagy csend volt körülöttük . . . és a leány kibontakozott a férfi ölelő karjaiból.

— Mennem kell! Köszönöm . . . — áldja meg az Isten! . . .

— Ne búcsuzzon így . . . eljövök érte holnap, lesz még sok-sok jó napunk együtt . . .

Azután sokáig utána nézett még a távozó leánynak és csak kedvetlenül indult hazafelé.

*

»Rögtön jöjjön haza, az édesatyja haldoklik.«

Gaunt kiejtette kezéből a sürgőnyt. Csak éppen annyi ideje volt, hogy a vasúti állomásnál elfogja az első vonatot.

Az állomáson még egy rövid levélkében megírta Val-nak, hogy sürgős ügyei elhívták, de várjon rá, hemsokára érte jön. Es mialatt ő a gyorsvonaton London felé robogott, azalatt Bruce Valerie dobogó szívvel olvasta a néhány

edd meg egyedül, hanem vágd ketté s a felét add a szomszédodnak. — Ha meg akarsz hámozni egy körtét, a szárán kell kezdened. — A vaját sohasem szabad a hüvelyk-ujjal kenni a kenyérré. A levest ne idd ki a tányérból, hanem edd kanállal és ne szüresölj, mint a borju.

* **Katonaság a m.-telegdi sztrájkolók ellen.** Említést tettünk arról a nagyszabású bérmozgalomról, amely Mező-Telegden felütötte fejét a gyártelepek munkásai között. Nagy Márton, a központi járás főszolgabírója igyekszik a békét létrehozni, azonban ez nagyon nehezen megy. Mint halljuk, a tatarosi, dernai aszfalt- és szénbánya telepek munkásai is csatlakozni akarnak a sztrájkolókhoz. A munkások között van több fővárosi szocialista, akik kitartásra tüzelik a sztrájkolókat. A hajóság a további munkára hajlandó munkásokat vissza akarja állítani a munkába, de a kisebbség magatartásával és fenyegetésével megakadályozni igyekszik a békésebb munkások visszatérését a gyárba. Viszont az olajgyár igazgatósága, bizva a hatóság erélyében, csökönnyösen, kihívón visszautasítja a munkások legcsekélyebb kívánalmának teljesítését, holott a munkások helyzete éppen nem kecsgető a gyárban. A helyzet nagyon válságos, mert a dolog nagyon el van mérgeztve. A munkások fenyegető magatartása folytán tegnap délután a hatóság katonaság kirendelését kérte. A délutáni vonattal egy század honvédség utazott ki Nagyváradról Mező-Telegdre.

* **Vesztett macska.** Szaránd biharmegyei községben a napokban nagy riadalmat okozott egy vesztett macska garázdálkodása. A dühödt állat két szegény gyermeket: Biró Annát és Barkóczy Juliskát megmarta. A bonczoláson kitünt, hogy az állat nagyfokú vesztettségben volt. A szerencsétlen leánykát felszállították a budapesti Pasteur-intézetbe, az ebekre és macskákra pedig 40 napi szigorú zárlatot rendeltek el.

* **Közbotrány a Ráten.** Lapunk egy olvasója több réti lakos nevében arról panasz-kodik lapunknak, hogy esteinket fiatal legények s tanoncok csapatostul járnak 11—12 óráig az utcákon dalolva, füttyölve, sőt jobban mondva, ordítózva. Görögtüzes gyufákat gyujtogatnak sűrű időközökben s ezeket felhajigálják a magasba, leggyakrabban háztetőkre. Multkor egy este egy az utcán sétáló társaság nőtagjának a fejére esett egy ily égő gyufaszál.

rövid sort, és eltette azt, mint egyetlen emléket az ő egyetlen jó napjának.

Napok teltek, hónapok multak el, míg Gaunt egy napon újra megérkezett a kis szálló füstös szobájába, onnan egyenesen az első bérkocsival Nordrach felé vette útját.

A körülményei olyanok voltak, hogy képtelen volt előbb szabadulni haldokló atyja ágyától. Időközben egyszer irt Valerienek, de nem kapott választ. De azért azt a sejtelmet, amely megremegtetette egész valóját, gyáván hárította el magától. Nem, nem halhatott meg addig, míg ő érte nem jön és ő majd elviszi a célvidékre és küzdeni fog a halállal is érte.

Végre megérkezett a gyógyintézet ajtaja elé. Egyenesen Bruce Valerie kisasszony után kérdezősködött.

— Lenne szives az igazgató urral beszélni, uram? — kérdezte a csinosan öltözött szobaleány.

Az a pár pillanat, amíg az igazgatóhoz érkezett, évszázadoknak tűnt fel előtte.

— Bruce Valerie kisasszonyt keresi, uram? — kérdezte az igazgató a köszönés után. — Bizony nagy beteg volt szegényke, de azért sokáig kihuzta, csak egy karácsony táján hunyta le örökre a szemét.

Az éretlen ifjak nem vetnek azzal számot, hogy a mellett, hogy nem hagyják a környék lakóit éjjel előtt nyugodni, a görögtüzes gyufák dobálásától a környék tűzbiztonsága is veszélyeztetve van, annál is inkább, mivel a házak csekély része van tűzálló anyaggal fődve. A lakók az iránt is panaszkodnak, hogy a közelben nincs rendőrszem s így a botrányok s közcsend elleni kihágások szabadon folyhatnak minden este. Kérjük a rendőrség jóakaratu figyelmét említett dolgokra kiterjeszteni s ez állapotnak véget vetni.

* **A zeneiskola segélye.** A zenekedvelők egyesületének zeneiskolája eddig évenként 700 korona segélyben részesült Nagyvárad városa részéről. Az iskola igazgatósága kérelmet nyújtott be tegnap a városhoz, amelyben rámutat az iskola 7 éves fennállása alatt elért sikerre s kéri, hogy az új városi színház építése folytán felszabaduló városi épületek valamelyikében a zeneiskola részére megfelelő helyiséget engedjen át a város, továbbá — az eddigi 700 korona évi segélyt emelje fel a törvényhatóság évi 2000 koronára. A kérelemhez mellékelik az egyesület zárszámadását és vagyonskimutatását.

* **Megszökött és agyonlőtt fegyenczek.** Két héttel ezelőtt a nagyenyedi fegyházból két veszedelmes fegyenc: Truszka Illia és Togyarán Pável megszökött. Mind a kettőt emberölésért ítéltek el és már harmadik évet tölték a fegyházban, amikor a fegyházon kívül teljesített munka közben a melléjük kirendelt őrt megrohanták, fegyverét és töltényeit elvették s azután elmenekültek a hegyek közé, hol pár napig a pásztorok élmezteék és rejtegették őket. A két rabló kedden a rakiczi község házába tört be és ott Prasin György községi bírótól pénzt követelt. A bíró segélyért kiállt, de a berohanó községi szolgát az egyik rabló baltaival leütötte, a másik pedig a bíróra lőtt, ki súlyosan találva, összeesett. A lövés zajára összefutott nép tördözöbe vette a merénylőket és értesítette a csendőrséget. A gyilkosok Obreza felé (Alsófehérmegye) menekültek. Itt érték utól őket hosszas hajszá után szerdán délután, amikor a két gyilkos valóságos élet-halál harcot vívott, hogy megszabadulhasson. A menekülőket ugyanis nyomon követte az üldözők serege, közben több ízben lötek is utánuk és Truszka Illia már meg is sebesült. Ekkor a két gyilkos egy házba menekült be, melynek ajtaját eltorlaszolták és az ablakon keresztül lövöldöztek a házat körül fogott népre, kik közül Rádu Avram és Selarin Juon obrezaai lakosokat agyonlőtték. A két gyilkos, amikor látta, hogy nem tarthatják magukat, a kéményen keresztül akartak elmenekülni, de a csendőrök golyója mind a kettőt leterítette. Az esetről táviratilag értesítették a nagyenyedi törvényszéket.

* **A Körözs áldozata.** Tegnap délután ismét szaporodott egygyel a száma azoknak a szerencsétleneknek, a kiket a rohanó Körözs árja gondtalan fürdés közben örökre elkap halált lehelő hűvös ölébe. *Turóczy* József 17 éves debreczeni diák tegnap harmadmagával horgászott az alföldi vasúti hid táján. Az omló, fönvényes meredek parton éppen bevetni készült a horgot, mikor egyszerre beomlott a part s ő a rohanó árba zuhant. Az uszni nem tudó fiut lekapta az ár és a hid alatti mély örvénybe sodorta, a honnan négy szekeres már csak halva huzhatta partra. A szerencsétlen diák holttestét *Becsei* rendőrőrmester Fábrián postatisztviselő házához vitette, a kinél a fiu látogatóban volt a szünetben.

x **A szász cseh Svájcz,** ezen természeti szépségeitől eiragadó tája a földnek, az idén kényelmes és olcsó módon lesz megközelíthető, mert az Aussigban megtartandó iparkiallítás folytán különféle kéjvonatok — jelentékeny ármérsékléssel — fognak inditatni. Aussig jelen-

tékeny iparáról nevezetes s főleg az európai államok legnagyobb gyárainak egyike emelte annak hírnevét. A *Schicht-féle szappan- és gyertyagyár* nemcsak az ó-, de az újvilágban is tért hódított gyártmányainak, mert ki nem ismerné a *Schicht-szappant*? Aki már Auszgiában van, nem fogja elmulasztani a cseh-szász Svájc ezen legszebb és legkeresettebb helyét meglátogatni.

x Felhívjuk olvasóink becses figyelmét **Kecskeméty István** (Lukács György-utca sark), jóhírnevnek örvendő vendéglőjére, mely jó konyháért, és tisztán kezelt italaiért és előzékeny, pontos kiszolgálásáért minden tekintetben elismerést érdemel.

x **Ujdonság.** Valóban nem mulaszthatjuk el a közlegő iskolai évre ugy a leánykák, mint fiúk részére szükséges fehérneműk és színes ruhák beszerzésére *Háasz Manó* cégét ajánlani, hol minden cikkből bámulatos nagyraktár van s a *cég olcsó és szolid árai pedig mindenki előtt elősmertek.* 241

x Felhívjuk t. olvasóink figyelmét *Szabó és Hajnal* jóhírű fűszerkereskedő cég lapunk mai számában levő hirdetésére. 117

x A n. é. közönség szíves figyelmébe ajánljuk **Fülöp István** jó hírnevnek örvendő vendéglőjét és szállodáját, ugyszintén a mai kor igényei szerint átalakított kerthelyiségét, mely az indóház mellett van. Jó és ízletes ételeiért, tisztán kezelt boraiért, ugyszintén pontos és előzékeny kiszolgálásáért minden oldalról elismerést érdemelt ki. Továbbá különös gondot fordít szállodájára, melynek szobáit egészen újonnan restauráltatta, a szobaárakat pedig tetelesen leszállította, hogy ez által is tanubizonyítást adjon üzletének szoliditására. Kerthelyiségében naponta egy jól szervezett cigánybanda szórakoztatja a m. t. vendégeket. 134.

x **Figyelmeztetés.** Saját érdekében cselekszik mindenki, ha a villamos berendezésekről a *Nagyvárad* **Műszaki Villamos Vállalat** (Nagyvárad takarékpénztár-épület) költségvetést kér, mely a *legalaposabban és teljesen díjmentesen* állittatik ki a n. é. közönségnek. Csillárok részletfizetésre is kaphatók.

x Szülők különös figyelmébe ajánljuk az iskolai idényre gyermekek felruházására a *Fábry Testvérek* keresztyén kereskedő cégét a Fő-utcán, hol minden cikkben dús választék van, s az árak lelkiismeretes olcsók. Bővebb felvilágosítást nyújt a cégnek lapunk tárcza alatti hirdetése.

x Felhívjuk olvasóink figyelmét *Andriška Jenő* uri és női divatkereskedő cég lapunk mai számában közölt hirdetésére.

x Szíves olvasóink figyelmét felhívjuk a **Strohmayer Pál** cég mai lapunkban közölt hirdetésére. 52

x Olvasóink figyelmébe ajánljuk *Reisz és Forjesz* butorkereskedő cég lapunk mai számában közölt hirdetését. 296.

Igazságszolgáltatás.

Esküdtbíróságaink. Dr. *Finkey* Ferencz sárospataki egyetemi jogtanár figyelemreméltó tanulmányt irt most esküdtbíróságaink három évi működéséről. Dr. *Finkey* nem rajong ezért az intézményért, amelyről azt állítja, hogy sokkal távolabb áll a tökéletes igazságszolgáltatástól, mint a rendes bíróság. Erre egy fiatal bíró hosszabb cikkben felel és sok tekintetben igazat ad *Finkey*nek. Majd így folytatja:

— A bűnügyi életnek indulatokról, félelemről és borzadástól tájtékozó hullámain kevés eset az, amely az esküdtszék révén éri el tisztító ítéletét. Nagy hiba, hogy hasonló bűnügyekben, hol az esküdtszék, hol a rendes szakbíró ítélezik, még pedig kétféle mértékkel s kétféle igazságszolgáltatással. Hányszor hall-

juk egy-egy szakbírói ítélet után, hogy ezt a vádlottat az esküdték bizonyára fölmentették volna. Ennek oka szintén ama végzetes hiba, hogy ugyanazon nemű bűncselekmények bizonyos esetei az esküdtbíróság, mások a rendes bíróság hatáskörébe tartoznak. Viszont megfordítva, megtörtént, hogy két cigányfiut, akik egy pékinastól erőszakkal elvettek két zsemlet, a rablás vádjára alól fölmentette azért, mert két rossz zsemlyéért nem érdemes büntetni. Ha ez a pör a rendes bíróság elé kerül, a két cigányfiu bizonyára börtönbe jut.

Az esküdtékekkel az igazságszolgáltatás ter- meibe is bevonul a szónoklat. Ez nálunk annyival veszedelmesebb, mert a sok szóbeszéd mindig erénye volt a magyarnak. Az ügyész és a védőt a szereplési vágy és ezzel járó hiúság fogja el. Nemcsak az esküdtékek, a közönségnek is beszél, valóságos szellemi torna folyik a vádlott körül.

Határozott tapasztalat, hogy az esküdté- nek nem kell a halálbüntetés. Félnék tőle. Ime egy példa: O. I. kocsislegény beretvával elvágta kedvese nyakát. Az előre megfontolt szándék annyira be volt bizonyítva, hogy a szakjogász az előre megfontolt szándékot egy pillanattal sem vonhatta kétségbe. A perbeszéd- dek után az esküdték még sem állapították meg a gyilkosságot, csak az emberölést, ugy hogy a törvényszék a vádlottat öt évi fegy- házra ítélte. Mikor tárgyalás után az esküdté- ktől megkérdezték, hogy miért nem állapí- tották meg — jobb meggyőződésük elle- nére — a gyilkosságot, ezek őszintén kijelen- tették:

— Azért, mert attól féltünk, hogy ha ki- mondjuk a gyilkosságot, akkor a bíróság ha- lálra ítéli a vádlottat!

Az érdekes cikk a Jogtudományi Köz- lönyben jelent meg; érdekes azért, mert tul- zásaival legjobban kimutatja az esküdtszék híveinek igazságát. Könnyen ki lehetne mutatni tévedéseit; elég arra az állítására rámutatni, hogy az esküdtszék fél a halálbüntetéstől, hol- lott minden kis jogász és statisztikus tudja, hogy az esküdtbíróságok behozatala előtt már több évig »a kuria nem akaszt« volt a közmondás, mig mostanában minden évre több halálos ítélet esik. A cikk ügyesen megirt hirlap cikk, de gyenge jogi dolgozat.

NYILTÉR.

Kecskeméty István

étterme és sörcsarnoka,
Nagyvárad, Lukács György-utca sarkán.

Naponta frissen csapolt *márcziusi sör.*

315 Saját termésű, tisztán kezelt

HEGYI BORO K.

Társas-ebédek, vacsorák vagy lakomák

étlap szerint vagy megállapított árak mellett elfogadtatnak.

ABONNENSEK

elfogadtatnak mérsékelt árak mellett.

Egyben van szerencsém a *vidéki utazó kö- zönség* szíves figyelmét felhívni, hogy

vendég-szobáimat

ujjonnan berendeztem és tisztántartására különös gondot fordítok, ugyszintén

— **szállóhely** —

olcsó ár mellett szíves rendelkezésre áll.

A „Rimanóczy“-fürdő megnyitása.

Van szerencsém a n. é. közönség be- cses tudomására hozni, hogy a

„Rimanóczy“

gőz-, kád- és hidegviz-gyógyfürdőben

foganatosított restaurálási munkálatok befejezést nyertek, azt **folyó hó 18-án**

megnyitottam.

880

„Rimanóczy“

fürdő és szálloda gondnoksága.

Ország Sándor

zongoragyára

R. Palota. (Budapest mellett).

Alapított 1861-ben.

Ajánlja a mai kor igényeinek mindenben megfelelő

új orgonáit.

Elvállal *javitásokat* a legutányosabb árak mellett.

— **Kisebb orgonák raktáron!** —

112 Árjegyzéket kívánatra küldök.

000 REGÉNY CSARNOK. 000
000 000

Sorsjáték.

Regény.

Irtá: Stella (Szöke Berta)

59.

Az idő azért sokkal kellemesebben telt, semmint hitte volna. Esténként a tea mellett 12 óráig is fennültek s mialatt a kis Bánkiné a hórihorgas főkönyvelő kissé elcsépelet élczein nevetett, Márta és Bánki a nagy költők örök- becsü műveinek méltatásával foglalkozott. A leány egész boldognak érezte magát, hogy volt kivel felemelkedjék a köznapi élet banálításai- ból, abba az örökszép álomvilágba, melyet a nagy elmék alkottak ember és Isten dicsőségére. Sokat tanult ez embertől, ki száraz kereskedő- nek tünt fel előtte első tekintetre, kit csupán a számok tömkelegében lehetett képzelni, nem is sejtve, hogy e csaknem rideg külső alatt milyen érző szív, minden szép és nagyért lel- kesedni tudó kebel lakik. És ez az egyszerű gyöngé asszonyka, hogy be tudja tölteni ennek az okos, finoman érző férfinak a lelkét! Leg- alább a látszat szerint.

Ezalatt mennyi aggodalmat állottak ki a szülők, a szeretett gyermek életéért, azt csupán az képzelheti, akinek már alkalma volt egy szeretett kedves lányt veszedelemben tudni. A gyilkos kór orvultámadta meg a leánykát, lopva jött s csak akkor tudatta jelenlétét, mikor annyira b fészkelte magát, hogy eltávolítása csaknem lehetetlennek látszott. Apa, anya fel- váltva virrasztottak a betegnél, aki láztól ki- pirult arcczal, öntudatlanul feküdt a hófehér párnák között. A szomszéd épületben csak sej- tették a nagy tusát, mit a lányka a rettenetes

betegséggel vivott, mert Rózsika előtt nem volt szabad csak jobbulásról beszélni, különben olyan kétségbeesés vett rajta erőt, hogy alig tudták magához téríteni. A Márta türelme, erősen próbára volt téve, ez időben, mivel tanulásról szó sem lehetett, a gyermekkel folyton játszani kellett, ezerfélet kitalálni, ami szórakoztatta és elvonta figyelmét az otthon szenvedő testvéréről, kihez minden pillantásban akart szökni.

Olyan boldognak érezte hát magát a nevelő, mikor két hét után a javulás beállott, mert amily mértékben szórakozott a Bánki társaságában, a gyermekkel vesződések szinte kimerítették. Alig várta a hazatérés idejét. A kis lányka különben is rosszul volt, ami nyugtalanította, aggódva kérdezősködött az orvostól ennek okáról.

— Levegőre van szüksége mindkettőjüknek — mondta a derék öreg ur — szép idő jár most, naponta kimehetnek egy kicsit, a lakástól a malomig jó sétát esik.

Márta szót fogadott a doktornak, maga is érezte a hosszú idő óta nélkülözött friss levegőnek szükségét. A Bánki kíséretében aztán naponként sétáltak egy-egy órát. E séták Rózsikára jó hatással voltak, nem türelmetlenkedett annyit s könnyebben viselte a száműzést.

Hanem egy szép napon nem mehetek ki, a kis virgócz sápadtan, csendesen feküdt párnái között. Az előhívott orvos jelentéktelennek találta a bajt, de Márta kétségbeesetten rakta a forró fejcskijére a hideg borogatásokat. Ugy félt a szülőkkel összejönni, úgy rettegett a szemrehányó tekintetétől, pedig hát ő legkevésbé volt oka, nem gondatlanságnak lehetett felróni a gyermek megbetegedését. Kissé sokat talált enni a kivánságára főzött, lekváros gombócából és ez megártott neki. A nevelő legönfeláldozóbban ápolta kis növendékét, ezzel akarva elhallgattatni nyugtalanító lelkiismeretét, mely ellene végre is semmi mulasztást sem hozhatott fel.

A betegség híre nem lehetett Mérczinét visszatartani, hiába való volt minden intés, minden figyelmeztetés. A gyermek állapota rosszabbra fordult, láza folyton emelkedett. Nyöszörögve, kis kezeivel nyugtalanul hadonászva feküdt ágyában, mikor anyja belépett. Márta éppen a vizes borogatást csavarta. Főnökője láttára megijedt, az asszony egész ki volt kelve magából, a heteken keresztül tartó virrasztás s a kiállott aggodalom mély nyomot hagyott különben üde, fiatalos kinézésén.

— Tudtam, hogy így lesz — mondta elkeseredetten, szájalommal tekintve a hánykolódó lánykára — ha elviszik mellőlem, ez sem fogja kikerülni a bajt. Drága kicsim, nem vigyáztak rád, a sok tudományos vitatkozás hátérbe szorított téged.

— De Nagysád kérem! — tört ki a lány csak nem teszi fel rólam . . .

— Hagyja a mentegőzést kisasszony, nem ér az semmit, az tény maga eléggé szomoruan bizonyít szavaim mellett.

Márta nem tudott szóhoz jutni először könnyei összeszorították torkát, e szavak igazságtalansága mélyen megbántotta őt. Nem is tudta, mikor távozott el Mércziné, a kis beteg elszunnyadt, ő meg oda borult lábaihoz és hosszasan, keservesen sirt. Így találta Bánki és kevés idő múlva Bánkiné, aki apró bevásárlást végezett, s most tért haza a városból.

(Folyt. köv.)

A balkán forradalom.

Konstantinápoly, aug. 22. Az orosz nagykövetség ma a portának egy jegyzékét adott át, a mely kijelenti, hogy a Rostkovszky meggyilkolásáért adott elégtétel nem elegendő. A katonák, a kik Rostkovszky meggyilkolása után a katonai sőtőházból annak arra menő kocsijára lőttek, továbbá az összes polgári és katonai funkcionáriusok, a kik közvetve erkölcsileg felelősek a gyilkosságért, kikutatandók és megbüntetendők. Az összes funkcionáriusok, a kik az orosz konzuli ügyvivő és osztrák-magyar konzul által közösen megejtett vizsgálat következtében különböző erőszakosságokkal vádol-

tattak, haladéktalanul elmozdítandók és megbüntetendők lesznek. Az igazságtalanul elmozdított Ismail Hakkit vissza kell helyezni hivatalába. Hilmi basát az orosz s osztrák-magyar konzul által az erőszakosságok és kihágások ügyében teljesített nyomozat meg nem felelő és részrehajló megvizsgálásáért meg kell róni és e konzuli nyomozatnak ártatlanul elfogott tanuit szabadon kell bocsátani. Végül mielőbb külföldi tisztet kell alkalmazni a csendőrség alapos szervezésére. Mint ebből látható, a jegyzék tartalma nem egyéb, mint Lamsdorffnak Szinovejevhez e hó 11-én táviratilag intézett rendeletének teljesítése. Az orosz nagykövetség eddig nem kért hivatalosan elégtételt Rostkovszky meggyilkolásáért. Minden erre vonatkozó török intézkedést a Jildiz-palota és a porta küldöttjei közölték vele. Ezekre válaszul Szinovejev nagykövet erre vonatkozó nyilatkozatokat tett, vagy a nagykövetség első dragománja adott át a portának különböző erre vonatkozó közléseket.

Hivatalos követeléseket azonban orosz részről nem támasztottak és ez csak a mai jegyzékkel történt. Igaz ugyan, hogy az orosz követeléseket a porta jól ismerte nemcsak félhivatalosan Szinovejev által, hanem az orosz hivatalos lap közleménye és a pétervári török nagykövet útján is. A szultán az itteni irányadó diplomáciai tényezőknél tanácsokat kért. Ezek mindaján az összes követelések teljes elfogadását és azonnali pontos teljesítését ajánlották. Ennek következtében a szultán már a jegyzék átadása előtt kibocsátotta azt az irádét, a melylyel az összes orosz követeléseket elfogadja.

Konstantinápoly, aug. 22. A legutóbb behívott albán redifek ezuttal figyelemreméltó készséggel engedelmeskednek a mozgósítási rendeletnek, a mi arra vezethető vissza, hogy ott az a hír van elterjedve, hogy a macedón mozgalom Bulgáriával való háborúra fog vezetni. Biztos és pontos jelentések nem érkeztek a krusevói, monasztiri, okridai és florinai járásokban fekvő, állítólag 50-nél is több községekben elkövetett gyújtogatásokról és fosztogatásokról, a melyek által néhány ezer bolgár és számos görög és oláh hajléktalanná vált. Az érkezett jelentések és különböző jelek nyomán azonban konstataható, hogy e falvak körül sokban fordultak elő bandaharcok, öldözések, vagy a csapatoknak lesből való megtámadása, és a kihágások legnagyobb részt harc közben, vagy visszatorlasként a komitébandák által elkövetett kegyetlenkedések után történtek úgy, hogy enyhébben ítélendők meg. Aporta a belga kormányhoz fordult több csendőrtiszt átengedése miatt.

Szófia, aug. 22. Mint már említettük az üszkőb—monasztiri vasút vonalán török katonák agyonlőttek három vasuti munkást. Az üszkübi orosz és osztrák-magyar konzulok most hadbíró-sági vizsgálatot követelnek az egész török ezred ellen, melyből a gyilkos katonák kikerültek. A törökök miután megostromolták és bevették Kruschewot, 120 bolgárt és örményt megkötözve szállítottak monasztirba s utközben kineztek őket. (M. T. I.)

Konstantinápoly, augusztus 22. A Krusevo körül és a város megszállása után folyt harcokban a csapatok hírszerint fosztogattak és a bolgár lakosokon kívül sok görögöt is megöltek. A monasztiri szandsák más részeiből is érkeztek jelentések, amelyek szerint sok

faluban gyújtogatások és fosztogatások történtek, amit a bandák garázdálkodásának kiméretlen elnyomatásánál elkerülhetetlennek és a komiték bűnének mondanak, mert ez bizonyos tekintetben ellensúlyozója a komitébandák kegyetlenkedéseinek.

Konstantinápoly, aug. 21. Az itteni diplomáciai körökben békés értelemben fogják fel az orosz flottának török vizekre való rendelkezését. Okuk van föltenni, hogy ez az intézkedés, mely számol az oroszországi izgatott közvéleménnyel, azt a célt követi, hogy úgy a törökökre, mint a felkelőkre megnyugtatólag hasson és ily módon előmozdítsa Ausztria-Magyarország és Oroszország reformakcióját, melyet a banda-mozgalom akadályoz.

London, augusztus 22. A Daily Chronicle jelenti: Comton Donville, a földközi tengeri hajóraj parancsnokló tenger-nagya a dowoing-streeti tengerészeti hatóságoktól fontos rendeleteket kapott, mire a hajórajának egy részét néhány napig Szaloniki közelébe rendelte.

Berlin, aug. 22. Szófiából jelentik: A »Dnewnik« című lap azt írja, hogy Románia a nagyhatalmakhoz intézett jegyzékben kijelentette, hogy igényt tart Macedoniára. Románia ezzel egyidejűleg mozgósította a crajowai és galaci dandárokat.

Konstantinápoly, aug. 22. Mandelstam monasztiri orosz konzuli ügyvivő meggyilkolásának illetőleg Gie: szalonikii orosz főkonzul eltűnésének híre teljesen légből kapott, épp úgy, mint azok a jelentések is, hogy az üszkőb—szalonikii vonalon a vasuti forgalmat beszüntették és egy egész vonatot felrobbantottak.

London, aug. 22. A Reuter-ügynökség jelenti: A beszerzett információk szerint a Daily Chroniclenek az a híre, hogy a földközi tengeri hajóraj egy részét Szalonikibe rendelték, alaptalan.

TAVIRATOK.

A válság.

Budapest, aug. 22. (Saj. tud. táv.) O Felsőge ma folytatta a meghívott politikusok kihallgatását. Elsőnek *Goluchovszky* grótot fogadta, a ki tegnap érkezett Budapestre. A király hosszasan értekezett a külügyminiszterrel. Közben megérkezett *Lukács* László pénzügyminiszter is. De az ő kihallgatását a király hétfőre halasztotta. A mai délelőtti folyamán meghallgatta még ő Felsőge *Szapáry* Gyula grótot és *Wekerle* Sándor véleményét. Közben azonban *József* Agost főherceget fogadta. 11 órakor *Wlassics* Gyula is az udvarban járt, de ő csak a kabinetirodában kérdezősködött. Utolsónak *Hódossy* Imrét fogadta a király s 12 órakor villás reggelire visszavonult termeibe.

Budapest, aug. 22. (Saj. tud. táv.) A szabadelvű pártban általános az aggodalom, hogy eredménytelenek maradnak a királyi kihallgatások. Nem remélik, hogy a király budapesti tartózkodása

alatt megoldaná a válságot, már csak azért sem, mert a bécsi katonai tanácskozások eredményének meghallgatása előtt nem szándékozik dönteni a király a magyar nemzeti követelésekre vonatkozólag. Ez esetben pedig teljes reménytelenséggel várhatjuk a királyi döntést, mert bécsi körökben a magyar vezényleti nyelvet nem csak azért mellőzik minden magyarázat nélkül, mert a hadsereg egységét megbontaná a két nyelvű vezénylet, hanem az ausztriai nemzetiségek követeléseitől félnék.

Más részről a szabadelvű pártban jó jelnek tartják *Goluchovszky* és *Pitreich* hadügyminiszter Budapestre érkezését, mert azt remélik, hogy a magyar politikussal való közvetlen tárgyalások talán így inkább eredményre vezetnek.

Altalan azonban a kínos várakozás jellemzi a helyzetet. Sehol semmi bizonyos módját nem látják a megoldásnak. Vár mindenki, de az bizonyos, hogy a király magatartásából következtetve nem sok a reménység a nemzeti engedmények teljesítésére.

Budapest, aug. 22. (Saját tud. táv.) A királyi döntés esetleg a jövő hétre várható. Más verzió szerint szeptember közepéig szó sem lehet a kibontakozásról.

Bécs, augusztus 22. (Saját tud. távir.) A politikai helyzet bonyodalmas komolyságát még inkább súlyosítja a román király ishli látogatása, melynek újabb megbízható értesülések alapján komoly politikai háttérre van. A magyar-osztrák-román barátkozás úgy látszik nagy események csiráit hordja magában. *Sturza* román miniszter királyunknál való kihallgatása is erre enged következtetni.

Bécs, aug. 22. (Saját tud. távir.) Az osztrák lapok a magyar válságról nem mondanak önálló véleményt. Csúpan a budapesti lapok véleményeinek referálására szorítkoznak.

A Humbert-pör tárgyalása.

Páris, aug. 22. A *Matin* folytatja a Humbert-pörben várható verdikre vonatkozó díjpályázat eredményének közlését. 19.155 Humbert Terézre nézve börtön mellett nyilatkozik, 6750 fegyház mellett, 1966 kérészermonka és 693 pénzbüntetés mellett, Humbert Frigyeszt illetőleg 20.065 börtön, 4530 fegyház, 2176 kényszermonka és 760 pénzbüntetés mellett nyilatkozik. 29633 Daurignac Emil felmentése mellett és 27.569 elítélése mellett szolt. 55.269 Daurignac Romain elítélése mellett szavazott, közülök 20.350 börtönbüntetés mellett (M. T. I.)

Lázongó horvátok.

Zágráb, augusztus 21. (Saj. tud. táv.) Ilatár község határában horvát parasztok megtámadták a csendőr őrszert. A csendőrök fegyverüket használták. Egy ember meghalt. Több megsebesült.

Az angol gyarmatok.

Montreal, augusztus 21. A kereskedelmi kamarák küldötteinek tiszteleére adott díszlakomán Laurier miniszterelnök a dewonshirei hercegnék július 20-án mondott beszédéből kifejtette, hogy ha a gyarmatok mindamellett, hogy készek minden engedményért, amelyet Anglia nekik tesz, equivalenst nyújtani, még

kénytelenek volnának politikai jogaik közül is egynemelyiket feláldozni, akkor nem szabad tovább menniök, mert már elérkeztek a választóhoz. A legnagyobb baj volna, ha a gyarmatok beleegyezének abba, hogy alkotmányos függetlenségükből valamit feláldozzanak, Kanada ebbe nem hajlandó beleegyezni, még akkor sem, ha a birodalom fennállása függne ettől. (M. T. I.)

Földöntutó indiánok.

New-York, aug. 22. (Saj. tud. táv.) Az Egyesült-Államok indián deportementjának kormányzója a hivatalnokokkal összejátszva 4000 millió frank ára földet eladott vállalkozóknak az indián területekből s az óriás összeget elsikkasztotta, s így mintegy fél millió indiánt tett földöntutókká.

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsdé

	Budapest, aug. 22.
Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

	Budapest, aug. 22.
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. aug. 22-én.

Magyar aranyjárdék 4%	119.75
Magyar koronajárdék	89.75
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földrehermentesítési kötvény 4%	98.50
Italméresi jog megváltási kötvény	—
Horvát szlavonföldterhermentesítési kötvény	99.25
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	201.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	155.50
Osztrák járdék papirban	100.—
Osztrák járdék papirban	100.30
Osztrák járdék aranyban	121.75
Osztrák korona járdék	100.—
Osztrák államsorsjegyek	152.50
Osztrák magyar bank részvény	15.85
Magyar hitelbankrészvény	707.—
Osztrák hitelintézet részvény	647.50
Páti vista	95.10
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.05
Németbirodalmi márka	117.32
Londoni vista	289.20
20 márkás arany	23.48

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1903. aug. hó 18-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmi szereknek.

Tiszta buza 14.—13.40. Kétszeres buza 11.—10.40. Rozs 10.80—10.20. Arpa 10.—9.60. Zab 11.—9.80. Tengeri 14.—13.60. Borsó 36.—. Lencse 38.—. Bab 18.—. Köleskása 24.—. Burgonya 4.40. 100 kiló lángliszt 24.40. Zsemlyeliszt 24.60. Fehér kenyér liszt 24.—. Barna kenyér liszt 21.40. Széna fuvarral 4.20. Szózt szalonna 148.—. 6 kiló zsup-szalma —20. 150 dkr. alom-szalma —12. 1 köbméter bükkfa 6.30. Tölgyfa 5.80. Cserfa 6.60. 1 kiló marhahús —96. 1 kiló öntött gyertya —80. 1 kiló lámpaolaj —78. 1 liter ó-bor 1.—. 1 liter új-bor —68. Pálinka —72. Szilvapálinka 1.60. Szesz 2.—. 1 méterm. kőszó 21.50. 1 mm. nyers faggyu 48.—. 1 mm. olvasztott faggyu 68.—. 1 mm. szappan 48.—. 1 mm. birka gyapju —. 1 mm. magyar gyapju —. 1 htr ó-bor 60.—. 1 htr új-bor 34.—. 1 mm. mész 1.40. 1 mm. kemény faszén 3.20. 1 mm. puha faszén 3.—. 1 mm. kendermag 20.—. 1 mm. köles —. 1 mm.

repce —. 1 mm. dió —. 1 mm. mo-
gyoró —. 1 mm. aszalt szilva 46.—. 1 kgr.
savanyu káposzta —. 1 kgr. szalonna 1.52.
1 kgr. sertés-hus 1.12. 1 kgr. juh-hus —80.
1 kgr. vereshagyma —15. 1 kgr. foghagyma
—54. 1 kgr. bors 2.20. 1 kgr. paprika 3.60.
1 kgr. barna kenyér —20. 1 ltr kőolaj —44.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

812

A

„Nagyváradai hitelbank részvénytársaság“
működését Kossuth Lajos-utca 10.
sz. a. megkezdte.

Üzletköre:

Betétek kamatozás végetti elfogadása
könyvecskékre és folyó számlára, mely előbbi
után 5% kamatot fizet, adó levonás nélkül.

Váltók leszámítása.

Előlegek értékpapirokra és áru-
készletre.

Jelzálogkölcsön nyújtása házakra
és földekre.

Értékpapirok vétele és eladása.

**Szelvények és kisorsolt érték-
papirok** beváltása.

Hivatalos órák: d. e. 9—12-ig, d. u.
3—5-ig.

Az Igazgatóság.

Eladó bor.

A nagyváradai l. sz. káptalan
1902. évi termesü borából

18 hl. aszalai (hegyaljai) **fehér,**
50 „ bagaméri fehér,
23 „ „ veres,
28 „ „ siller,
10 „ h.-k.-ujlaki fehér bor

egyben, vagy hectoliterenként is eladó.

Az eladási feltételek a Sal Ferencz-
utcai központi irodában megtud-
hatók.

Nagyvárad, 1903. évi aug. hó.

381

Papp Imre s. k.,
urad. főtiszt.

Utánnomás nem díjaztatik.

A fürdő- és nyaralási idény al-
kalmából a t. közönség figyelmét
felhívjuk

**tűz és betörés mentes
letéti pénztárunkra,**

melyben külön-külön álló és köz-
vetlenül zárható fiókok állanak
előnyös feltételek mellett a bérelni
kivánók rendelkezésére.

**Nagyvárad Takarékpénztár,
részvénytársaság.**

389

GYŐRI SÁNDOR

gázerőre berendezett mű- és homoru köszörülő
műhelye,

Nagyvárad, Kert-utca 1. sz.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy

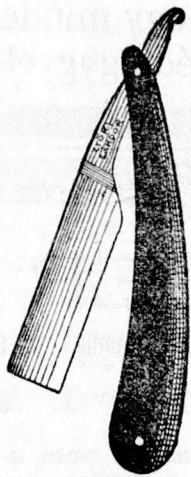
gázerőre berendezett

mű- és homoru köszörülő műhelyemet

Kert-utca 1. szám alá át helyeztem és azt a mai kor igényeinek teljesen megfelelően a legmodernebbül felszereltem.

Minden e szaknába vágó munkálatok, u. m. ollók, tyukszemvágók, beretvák és mindennemű kések tükörfényesre pallérozása valamint késműves munkák előállítása, a leglekiismeretesebb kidolgozás és árszámítás tekintetében a legolcsóbban állítatik elő.

Tisztelettel kérem a m. t. közönséget a saját érdekükben is, hogy óvakodjanak az utcai házaló köszörűsöktől, kik a munkát nevemben szedik össze köszörültetni s azt továbbítják.

295

Kiváló tisztelettel

Győri Sándor.

Hirdetés.

A Nagyváradi Hitelbank

takarék- és segélyszövetkezet

működését megkezdette.

Tagok ez évi október 1-ig — mulasztási illeték fizetése nélkül — felvétetnek.

A befizetések hétköznapokon egész napon át, vasárnap és ünnepnapokon pedig d. e. 9—11 óráig eszközölhetők a «Nagyvárad Hitelbank r. t.» üzleti helyiségében Kossuth Lajos-utca (Sándor Samu-ház.)

859.

Az igazgatóság.

Hazai ipar!

Butor

Modern lakásberendezések, valamint egyes butordarabok gyári árban

REISZ és PORJESZ

butorgyárosoknál, 29

Nagyvárad, Zöldfa utca elején.

Gazdák figyelmébe!

Tavotta-kenőcs, gépolaj és olive-olaj, restiticio fluid, szerszám zsír és szerszám lakk, padló-fénymáz.

Mindennemű gazdasági és házi cikkek. Mindennemű ásvány- és gyógyvizek.

Világhírű vásártelki mór só.

Francia és magyar pezsgők; különleges csemege-borokon kívül ajánlom saját termésű boromat literenként 60 fillér, 50 literen felül 44 fillér.

Naponta friss gyümölcs.

Kugler Gerbeaud összes gyártmányainak egyedüli raktára.

Kádár János,
Bémer-tér.

362

Az „Amerikai áruház” olcsó árakban utólérhetetlen.

A közeli iskola idényre, bármely intézet előírása szerint az összes leány és fiu fehérneműek, továbbá a leánykák részére szükséges színes ruhák beszerezhetők.

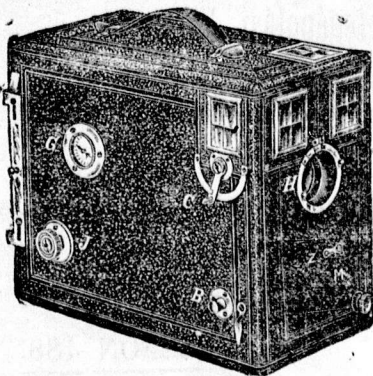
Ugyszint minden rőfös és rövidárakban teljes nagy választék, divatos szép áruk.

241

Telefon-szám: 372.

Tisztelettel:

AMERIKAI ÁRUHÁZ.

Mindennemű

fényképezési kellékek és gépek

gyári árban kaphatók

WEINSTOCK FÜLÖPNÉL Nagyváradon,

Szent László-tér 47-ik szám.

Képes árjegyzék bérmeve.

Telefonszám 181.

A váradi-velencei volt Weinberger-féle gyárhelyiségben

2 magtár

azonnal bérbevehető.

Értekezhetni lehet a Nagyváradi Takarékpénztárnál. 807.

Mintegy 50.000 különféle zöld ojtás eladói őszi szállításra, rendelések már most elfogadhatnak. 117

Szabó és Hajnal

fűszer-, csemege-, bor- és déligyümölcs-üzletében

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,

Nagybani szőlőeladás.

Csemege szőlő kilója 24 kr.

Nagyobb vételnél árengedmény.

Görög- és cukordinnyékben nagy választék.

Nagy raktár sajtneműek, prágai sódar, szalámiból. Naponta friss TEA-VAJ 1 kilo 1 frt 20 kr.

Világhírű

Előpataki gyógy- és borviz.

Egy liter 10 kr.

Kérjük t. vevőinket napi vagy heti szükségletüket feladni, a mit kihordó kocsinkkal díjtalanul hazaküldünk.

Vidéki rendeléseknél csomagolást nem számítunk s díjtalanul küldjük az itteni állomáshoz.

Számos megrendelést kérve, maradunk

kiváló tisztelettel

SZABÓ ÉS HAJNAL.

Ujdonság! Megay Foot-Ball bombái a legkiválóbb csokoládés gourmand-csemege 1 darab 15 kr.

SCHICHT-szappan

109

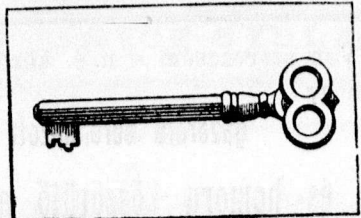
„SZARVAS“

vagy

„KULCS“

Legjobb, legkiadósabb és ezért a legolcsóbb szappan. Minden káros

hatású vegytéktől mentes.

➡ ➡ Mindenütt kapható. ➡ ➡

Vásárlásnál ügyelni kell arra, hogy minden darab szappan „Schicht” névvel és a fentebbi védjeggyel legyen ellátva.

STROHMAYER PÁL

vászon, menyasszonyi kelengyék, kész fehérneműek és szőnyegraktára,

Nagyváradi, Szent László-tér 1. sz., kishidő.

Bejárat a Gazdasági bank alatt, nem a sarkon.

TELEFON 166.

Szülők figyelmébe!

A közeli iskola évre fiú és leány intézeti és külön fehérneműek mérték szerinti gyors és jutányos elkészítését elvállalja

STROHMAYER PÁL

(vászon és fehérnemű cég)

Nagyváradi, Szent László-tér 1. szám, kishidő.

➡ Ugyanott paplan és matrác. ➡
Menyasszonyi kelengyék.

352

Andriska Jenő

RÖVIDÁRU, NŐI- és FÉRFI

SZABÓKELLÉKEK

és DIVATÁRUK RAKTÁRA

NAGYVÁRAD, Szent László-tér 1. szám.

Keztyü gyári raktár!

1 pár női glacé —.70, —.85, 1.— frt.
1 pár női szarvasbőr, mosó —.75, 1.10 frt.

Czérna és selyem keztyük, valamint férfi és női svéd, kecskebőr stb. keztyük állandóan nagy választékban.

Keztyük tisztítása páronként 12 kr.

Férfi divatcikk. — Rövidárú és szabókellékek.

SZABOTT ÁRAK!

Legelőnyösebben beszerezhetők

orvosi, sebészeti és betegápolási kötszerek,

különféle gummiárú,

sérvkötők, has- és köldökkötők, jég-tömlők, mankó és bothüvelyek, fecskendők, tejszivók stb. 140

Valódi francia és angol különlegességek raktára!

TELEFON 488.

TELEFON 488.